

על קיטש ואמנות

“השער של ג'ולייט” מתקשה להחליץ מקלישאות ומטפורות שחוקות שמאפיינות אותו כבר מהפרק הראשון // יובל אביני

שעליה היא כותבת “לא היה בתוכה כלום מלבד הבטחות והבטחות”, תיאור נאמן גם של הכריכה האחורית של הספר. היא מבטיחה לעצמה להימנע בעתיד מעוד אירועים כאלה, ובמקום זה מצהירה שהיא מתכוונת לצייר ציור משפחתי ולהעניק אותו לאמה לרגל יום נישואיה. ההמשך יגולל את סיפור הציור המשפחתי הזה, שכולל התעמתות והתמודדות עם מיני

קשה מאוד, כמעט הרסני, לגלות שהכותבת היא אמנית בעצמה, כיוון שהיחס שלה ליצירה הוא בנאלי בעצמה, כיצורה שאמיתית הוא בנאלי בצורה שערוייתית

רמויות שאמורות להיכלל בו. קשה מאוד, כמעט הרסני, לגלות שהכותבת היא אמנית בעצמה, כיוון שהיחס שלה ליצירה הוא בנאלי בצורה שערוייתית. אם יש בספר איזשהו קו עלילה עמוק ומתוחכם, הרי לא הצלחתי לחדור אליו כי הסתירו לי אותו התעקשות ילדותית על מטפורות מעולם הציור והררי תובנות טריוויאליות שקוממו אותי ועיוורו אותי, כמו “ההתבוננות

בה”א הידועה: הממושכת, ההכרחית, הלומדת, המשננת, ההורסת, היוצרת (ההרגשות במקור, י”א) – התבוננות שנעה מן החוץ לראייה פנימית ושוב החוצה, אל חוץ אחר”. גם כאשר הכותבת יודעת בדיוק שהיא עומדת לפול בבור הזה, היא לא עוצרת. לעזאזל, היא עצמה כורה את הבורות מתחת לרגליה. כשהיא מתארת רכישת קנבס בחנות לאביורי ציור שם “מבליחים אליי עשרות בדי קנבס”, היא כותבת ש”קשה לא ליפול כאן במלכודת סמלים, לא להיכנע לקלישאות”, ומיד לאחר מכן, אחרי נקודת פיסוק בודדת: “הם באמת נראים כמו כנפיים לבנות באפלה, הם באמת מבהכים כמו עשי לובן מיתיים תחת פסי האור שנפרשים מחרכי החלון המוגף. אקרנים לכל מה שאין קו לתאורו”. היכן העורך (ועורכי הספר שניהם אנשים מכובדים, מוכשרים ומנוסים) שיספר לכותבת שאי אפשר להזהיר מפני קלישאות ואז להשתמש בהן אחת-אחת?

משפחה בהפרעה. פרט מתוך La Famille Bellelli של אדגר דגה

הפתיחה הזו, מערכת היחסים שלי ושל הספר הייתה נגמרת בדיוק אז, כמו דייט שכבר אחרי חמש דקות שני הצדדים יודעים שזה לא הם, זה האחר. צריך להתעכב על זה, אף שזה לא הוגן להתעכב כך על שלוש שורות פתיחה קצרות. מבקרי ספרים קוראים כל הזמן טקסטים שבהם השורות הראשונות הן תמרור אזהרה מהבהב, ונאלצים להמשיך לקרוא. הם יכולים להיתקל בשם הפרק הראשון ולהרהר בחוסר המקוריות, אבל להמשיך בעוז אל המוטו, שהוא אולי צירוף המילים הנדרש ביותר שאפשר להעלות על הדעת. ואז להגיע לטקסט ולגלות שהוא מתייחס לעצמו ברצינות תהומית שרק מגחיכה עוד יותר את השימוש בקלישאה האיומה של ההסתכלות הרטרוספקטיבית שמסוכמת ברעיון הפילוסופי השחוק של “אפשרות אחת מני רבות של אני”. הפרק הראשון מתאר את הפתיחה האחרונה של האמנית ג'ולייט,

★★★★★
השער של ג'ולייט דורית אדרין,
הספרייה החדשה, 293 עמ'

ככה זה מתחיל: בפרק ראשון שנקרא “פתיחה אחרונה” ונושא את המוטו “סופו של מסע ותחילתו של מסע אחר” (כל פרקי הספר,

כמה עשרות, נושאים כל אחד מוטו שונה). ואז השורות הראשונות: “אני מתבוננת בי ממרחק השנים והזמן, נוטעת במהמורות היוכרון ושיגיונו את האישה ההיא שבתצלום מהתערוכה, מהפתיחה של התערוכה האחרונה שלה. זאת אני. אפשרות אחת מני רבות של אני: ג'ולייט, הציירת”. לולא הייתי צריך לכתוב ביקורת על “השער של ג'ולייט” של דורית אדרין, כאן הייתי עוצר. לו הייתי מדפדף בספר בחנות ספרים, בחיפוש אחר ספר טוב, ומבטי היה חולף על

